

Kwaliteit van vermogensopbouw is beter

Activiteitenagenda

1. Kwaliteit beleggingsdienstverlening; dashboardmodule

Dit project richt zich op het afronden van de dashboardmodule Beleggen bij de 4 grootbanken (ABN AMRO Bank, F. Van Lanschot Bankiers, Rabobank, ING Bank). Ook richt men zich op dossieronderzoek bij zelfstandige beleggingsondernemingen (totaal 140 partijen). De werkzaamheden in 2015 zien vooral op het beïnvloeden van de markt - hiertoe wordt een fictief dossier en informatie over risicobereidheid gepubliceerd - en eventueel handhaven waar nodig om zo de kwaliteit van beleggingsdienstverlening te verhogen.

Resultaten	Oplevering
De AFM komt tegemoet aan een behoefte die leeft bij beleggingsondernemingen om meer guidance bij klantinventarisatie en verspreidt hiertoe een handreikingss dossier	Q1 2015
Veel beleggingsondernemingen hebben moeite met het bepalen van de risicobereidheid van de klant: de AFM ondersteunt beleggingsondernemingen door het verspreiden van informatie over het inventariseren van de risicobereidheid	Q1 2015
Dashboardscores van vier grootbanken zijn gepubliceerd	Q2 2015
Stand van zaken gepubliceerd m.b.t. de kwaliteit van dienstverlening van beleggingsondernemingen	Q4 2015

2. Identificeren en aanpakken onderkant van de markt van beleggingsondernemingen

Dit project wordt samen met het toezichtthema "Schadelijk gedrag en financiële criminaliteit nemen af" voortgezet. Een hardnekkige groep van beleggingsondernemingen (beleggingsadviseurs en vermogensbeheerders) maakt zich schuldig aan de schending van verschillende normen op het gebied van bedrijfsvoering/beheersing van de organisatie, integriteit beleidsbepalers, verdienmodel, beloning personeel en financiële gezondheid. De belegger wordt hiervan de dupe. Het project richt zich op de partijen waar zich de grootste risico's voordoen en verricht onderzoek bij die partijen. Het project beoogt het gedrag van deze partijen te veranderen, met als doel verhoging van de kwaliteit van de dienstverlening en een meer beheerste bedrijfsvoering. De analyses van de markt en de onderzoeken die uitgevoerd worden, dragen ook bij aan het verkrijgen van inzicht in de veranderingen in de markt van beleggingsondernemingen.

Resultaten	Oplevering
Diverse opgelegde (openbare en niet-openbare) toezichtmaatregelen (indien de onderzoeken daar aanleiding toe geven)	Q1-Q4 2015
Overdracht van de normen, indien de onderzoeken daar aanleiding toe geven	Q1-Q4 2015
Publicatie generieke uitkomsten project	Q4 2015

3. Beleggersgiro

Een beleggersgiro is een juridische entiteit die de gelden en financiële instrumenten van beleggers bewaart en beheert, en er op die manier voor zorgt dat wordt voldaan aan de eisen rondom vermogensscheiding. In MiFID II zijn de eisen rondom vermogensscheiding verder aangescherpt. Dit wordt dit jaar geïmplementeerd in onze nationale wetgeving. Een evaluatie van de bestaande Nederlandse methodiek, specifiek de beleggersgiro, is in het kader van deze implementatie gerechtvaardigd. We maken daarom een analyse van het aantal beleggersgiro's en de activiteiten die zij verrichten. Ook zullen we beoordelen hoe dit zich verhoudt tot de MiFID bepalingen om het gelijke speelveld wat MiFID beoogt te borgen.

Resultaten	Oplevering
Visie gevormd over de relatie tussen vermogensscheiding, beleggersgiro's en MiFID II en deze visie geconsulteerd met de markt	Q3 2015
Nadere regelgeving (NRgfo) conform de visie van de AFM – waar nodig – in lijn gebracht met de Europese regelgeving in MiFID II	Q4 2015

4. Nazorg (implementatie) provisieverbod beleggingsondernemingen

De belangrijkste activiteiten bestaan uit vragen uit de markt over de verenigbaarheid van bepaalde constructies met het provisieverbod, het beïnvloeden van de sector op gebied van marketing events en de borging van de kennis door het schrijven van het eerder uitgestelde handvattenboek. Hierin worden de principes en manier van beoordeling door de AFM neergelegd. Dit kan intern en extern dienen als gids. Het doel is de sector zelfstandig te kunnen laten afwegen wat wel en niet kan onder het provisieverbod voor beleggingsondernemingen. Ook de begeleiding van het aanstaande provisieverbod voor verzekeringsfondsen is onderdeel van dit project.

Resultaten	Oplevering
Anticiperend op het naderende provisieverbod voor verzekeringsfondsen, zijn betrokken partijen hierin begeleid	Q1 2015
Handvattenboek opgeleverd voor de sector met principes hoe de AFM wet- en regelgeving op het gebied van provisieverbod BO in bepaalde situaties interpreteert	Q2 2015
Marketing events gemonitord en beoordeeld of deze in lijn zijn met het provisieverbod	Q3 2015
Diverse vraagstukken behandeld die marktpartijen bij de AFM aanbrengen en waar guidance van de AFM gevraagd wordt	Q4 2015

5. Effectieve interventies in de financiële keuzecontext

Het project zal de in 2014 opgedane inzichten over het irrationele beslisproces van zelfstandige beleggers vertalen naar concrete interventies voor kwetsbare groepen. Voor bijvoorbeeld pensioenbeleggers onderzoeken we, samen met de grootste aanbieders van beleggingsdienstverlening, de mogelijkheden om geïdentificeerde risico's te mitigeren. Het projectteam onderzoekt daarnaast de omvang, impact en oorzaken van mogelijke problemen bij indirecte execution only beleggers, bijvoorbeeld mensen die via een hypotheekpolis beleggen. We willen weten hoe kwetsbaar deze beleggers zijn zodat we onze toezichtinspanningen in kunnen zetten waar ze het hardste nodig zijn. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar indirecte beleggers kan in april een besluit worden genomen over de verdere koers van het project. Dan kunnen we bepalen waar onze inspanningen het hardste nodig zijn en welke inspanningen dat moeten zijn.

Resultaten	Oplevering
Resultaten van een verkennend onderzoek naar indirecte beleggers opgeleverd. Op basis van die resultaten worden eventuele vervolgacties bepaald	Q1 2015
Voor directe EO beleggers geldt dat in samenwerking met marktpartijen onderzoek wordt verricht naar de effectiviteit van hulpmiddelen. De AFM streeft ernaar dat aanbieders van EO beleggingsdienstverlening medio 2015 effectieve hulpmiddelen beschikbaar stellen aan hun klanten.	Q2-Q3 2015

6. Innovatie in beleggingsdienstverlening

De wereld van beleggingsdienstverlening verandert ingrijpend. Het is belangrijk dat er diversiteit in het aanbod van bedieningsconcepten bij beleggen is, en dat klanten die vermogen willen op bouwen via beleggen, terecht

kunnen in een bedieningsconcept dat aansluit op hun behoeften. Vanuit de AFM willen we er voor zorgen dat er duidelijkheid ontstaat over het toepasselijke wettelijke kader, en willen we onterechte drempels voor innovatie wegnemen bij instellingen. Ten slotte bekijkt dit project verschillende (innovatie) bedieningsconcepten, om te bepalen of deze in het belang van de klant zijn.

Resultaten	Oplevering
De AFM informeert de markt op het gebied van beleggingsdienstverlening over huidige bewegingen in innovatie.	Q1 2015
Inzicht in verschillende kwalificaties dienstverlening (execution only – advies).	Q2 2015
Inventarisatie, beoordeling en terugkoppeling innovatieve bedieningsconcepten binnen beleggingsdienstverlening.	Q1-Q4 2015
Marktpartijen weten de AFM te vinden op het moment dat zij worstelen met innovatie bedieningsconcepten. De AFM heeft een adequate en consistente visie op de mogelijkheden binnen beleggingsdienstverlening.	Q1-Q4 2015
Andere relevante stakeholders (e.g. internationale toezichthouders, collega-toezichthouders, brancheorganisaties) hebben kennis genomen van de visie van de AFM op innovatie binnen beleggingsdienstverlening.	Q4 2015

7. Voortzetting bijdrage aan internationaal traject Mifid II

Dit project levert een actieve bijdrage aan het Europese regelgevingsproces voor MiFID II (beleggersbescherming) en PRIIPS via ESMA en EIOPA. Het project draagt bij aan het beschermen van nationale (markt en toezicht)belangen bij het opstellen van de toekomstige lagere regelgeving van MiFID II en PRIIPS. Het lange termijn doel is dat Europese toezichthouders regelgeving hebben om verkeerde prikkels of ontwikkelingen aan te pakken.

Resultaten	Oplevering
Bijdrage aan verwerking consultatie reacties op MiFID II ESMA Regulatory Technical Standards (RTS) over best execution; publicatie definitieve RTS.	Q2 2015
Bijdrage aan verwerking consultatie reacties op MiFID II ESMA RTS en ITS (Implementing Technical Standards) over vergunningverlening & samenwerking toezichthouders; publicatie definitieve RTS en ITS.	Q2 2015
Bijdrage aan het opstellen van MiFID II ESMA guidelines over vakbekwaamheid adviseurs; (consultatieperiode nog onbekend); publicatie guidelines.	Q4 2015
Bijdrage aan het opstellen van MiFID II ESMA guidelines over complex products; (consultatieperiode nog onbekend); publicatie guidelines.	Q4 2015
Bijdrage aan opstellen van MiFID II ESMA/EBA guidelines over geschiktheid bestuurders (consultatieperiode nog onbekend); publicatie guidelines.	Q4 2015

8. Voortzetting bijdrage aan internationaal traject PRIIPS

Het project heeft als doel het Europese proces op een dusdanige manier te beïnvloeden dat er op level II nadere regels worden opgesteld die bijdragen aan een zo goed mogelijk Key Investor Document (KID). Met zo goed mogelijk wordt bedoeld dat het KID (i) een goede weergave geeft van de risico's, kosten en beoogd rendement van het beleggingsproduct en (ii) dat deze weergave begrijpelijk is voor consumenten en dat deze in staat worden gesteld om producten met elkaar te vergelijken. Het KID zal de financiële bijsluiter vervangen en betreft een bredere scope aan type producten dan de huidige financiële bijsluiter.

Resultaten	Oplevering
Bijdrage aan het 'Technical discussion paper on costs, risk and performance'; publicatie van het discussion paper volgt in:	Q2 2015
Uitkomsten van de 'Consumer testing' fase 1 en 2 zijn bekend en zijn gepubliceerd	Q2 2015
Het Consultation paper over het KID artikelen 10 en 13 is afgerond en gepubliceerd	Q3 2015
Het Consultation paper over het KID artikel 8 is afgerond en gepubliceerd	Q4 2015
Bijdrage aan het opstellen van de RTS ex artikel 10 en 13 PRIIPS	Q4 2015
Bijdrage aan het opstellen van de RTS ex artikel 8 PRIIPS	Q4 2016

9. Driehoek kosten, rendement en risico

Dit project draagt bij aan het meer inzichtelijk maken van de samenhang van de kosten met rendement en risico. Tevens leveren wij vanuit dit project ook expertise voor internationale trajecten, zoals het PRIIPS traject. In 2014 heeft dit project aandacht besteed aan het inzichtelijk maken van de kosten die met de dienstverlening gemoeid zijn, door middel van een vergelijkende kostenmaatstaf (VKM) die in januari 2015 wordt gepubliceerd. Het is van belang dat de consument, naast inzicht in de kosten, ook inzicht krijgt in het risico en het rendement (de driehoek) en kan vergelijken en bepalen hoe, met welke soort dienstverlening, welk profiel, welke beleggingen en met welke kans hij zijn doelvermogen kan bereiken. Het project gaat er de komende twee jaar voor zorgdragen dat beleggers middels een tool vooraf (tijdens) en achteraf duidelijk inzicht hebben in het risico, het rendement en de totale kosten van hun beleggingsportefeuille en de dienstverlening daarvan.

Resultaten	Oplevering
Er is een oplossing gevonden voor de Maatman die wordt gebruikt in de VKM.	Q1 2015
Een verkenning naar de mogelijkheden van een elektronisch fondsgenerator is afgerond.	Q2 2015
Er is een bijdrage geleverd aan het identificeren van alle kostenposten van beleggingsfondsen, een methodiek en berekeningswijze aangedragen in de PRIIPS technical DP en deze is geconsulteerd	Q2 2015
Er is meegedacht met de definities en (uniforme) berekeningen van risico en rendement van producten die worden gebruikt in PRIIPS en zijn samen met de markt vastgesteld.	Q3 2015
Kostengegevens zijn (elektronisch) beschikbaar en te gebruiken door een vergelijkings-site.	Q3 2015
De definities en (uniforme) berekeningen (analoog aan PRIIPS) van risico en rendement op portefeuilleniveau zijn samen met de markt vastgesteld.	Q4 2015
De totale kosten van de beleggingsfondsen (inclusief handelskosten) zijn meegenomen in de Europese wetgeving: PRIIPS.	Q4 2015

Doorlopend toezicht

10. Beleggingsondernemingen en beleggingsinstellingen

De AFM identificeert voortdurend risico's, zowel op het niveau van de markt als op het niveau van de grootste, individuele partijen. Ze maakt een goede inschatting van het risico, legt deze neer bij de relevante AFM thema's en projecten of handelt ze zelf af. Wanneer er zich incidenten voordoen bij de grootste partijen draagt ze bij aan de oplossing van deze incidenten.

Doorlopend Toezicht heeft een actueel en compleet beeld van de grootste Nederlandse Beleggingsondernemingen en beleggingsinstellingen en stelt deze kennis proactief ter beschikking aan de projectorganisatie van de AFM. Zo draagt ze bij aan de effectiviteit en efficiëntie van de lopende projecten. Daarnaast is ze de ingang voor de grote beleggingsondernemingen en beleggingsinstellingen voor alle voorkomende vragen en opmerkingen.

11. Vergunningzaken

De markt en de beleggers zijn gebaat bij een goede kwaliteit van de financiële ondernemingen. Hiertoe is een aantal basisvereisten in de wet opgenomen. Hierbij hoort ook dat de beleidsbepalers en commissarissen betrouwbaar zijn en geschikt zijn om de onderneming goed te sturen. De AFM toetst de ondernemingen en de beleidsbepalers en commissarissen bij markttoegang en bij tussentijdse wijzigingen. Ook coördineert het team de advisering van en aan DNB over deze onderwerpen. Om de wijze van toetsing verder te kunnen aanscherpen bezoekt de AFM nieuwe aanbieders enige tijd na vergunningverlening. De AFM beantwoordt daarnaast ook vragen over de gevolgen voor de vergunningplicht bij nieuwe aanbieders en diensten.

12. Informatieverstrekking

Het toezicht op informatieverstrekking heeft als belangrijk doel dat consumenten beschikken over juiste en duidelijke informatie die hen helpt bij het maken van financiële beslissingen, zowel vooraf als tijdens de looptijd. Door begrijpelijke, vindbare en evenwichtige informatie wordt een bijdrage geleverd aan het voorkomen van voorzienbare teleurstellingen. Het team informatieverstrekking signaleert zelf schadelijke overtredingen op het gebied van informatieverstrekking door de markt doorlopend te monitoren. Daarnaast ontvangen we ook signalen van buitenaf. Al deze signalen prioriteren we risico georiënteerd. De geprioriteerde signalen volgen we op. Hierbij hebben we niet alleen oog voor het (snel) repareren van de concrete tekortkoming, maar ook voor de wijze waarop het proces voor informatieverstrekking is geborgd en ingericht. Daarnaast voeren we marktscans uit. Een marktscan is bedoeld om een informatieverstrekkingnorm marktbreed te toetsen, om vergelijkbare signalen geclusterd op te pakken of als verkenning.